

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

P9_TA(2022)0419

Przymusowe przesiedlenia w wyniku eskalacji konfliktu we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie przymusowych przesiedleń w wyniku eskalacji konfliktu we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga (2022/2957(RSP))

(2023/C 167/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Demokratycznej Republiki Konga (DRK),
  - uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ z 10 października 2022 r. w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych w Demokratycznej Republice Konga,
  - uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 18 grudnia 1979 r.,
  - uwzględniając czwartą Konwencję genewską o ochronie osób cywilnych podczas wojny z 1949 r. oraz protokoły dodatkowe do niej z 1977 r. i 2005 r.,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 10 grudnia 1948 r.,
  - uwzględniając Konwencję o prawach dziecka ONZ przyjętą w dniu 20 listopada 1989 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka i misji stabilizacyjnej Organizacji Narodów Zjednoczonych w Demokratycznej Republice Konga (OHCHR-MONUSCO) z lipca 2020 r. pt. „Sprawozdanie w sprawie naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego przez ugrupowanie zbrojne Sojusz Sił Demokratycznych oraz przez członków sił obronnych i sił bezpieczeństwa na terytorium Beni w prowincji Kiwu Północne oraz na terytoriach Irumu i Mambasa w prowincji Ituri od 1 stycznia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r.”,
  - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Josepa Borrella z 4 lipca 2022 r. w sprawie sytuacji we wschodniej części DRK,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/821 z 17 maja 2017 r. ustanawiające obowiązki w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka ⁽¹⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” ⁽²⁾,
  - uwzględniając umowę z Kotonu,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że sytuacja w zakresie bezpieczeństwa w Demokratycznej Republice Konga nadal się pogarsza, zwłaszcza w północno-wschodniej części kraju, z powodu uzbrojonych ugrupowań zagranicznych i krajowych, w tym M23 powiązanego z Rwandą; mając na uwadze, że niektóre grupy rebeliantów mają powiązania z Ugandą i Burundi, pojawiają się doniesienia o ich lojalności wobec ISIS i są współodpowiedzialne za liczne masakry, które spowodowały przesiedlenie tysięcy cywilów, a także mając na uwadze doniesienia o tym, że ugrupowania zbrojne rekrutują dzieci i dopuszczają się powszechnej przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć;

⁽¹⁾ Dz.U. L 130 z 19.5.2017, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1.

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

- B. mając na uwadze, że od 20 października 2022 r. postępy poczynione przez ugrupowanie M23 doprowadziły do przesiedlenia tysięcy osób z miejscowości Rutshuru do miejscowości Kanyaruchinya i Kibati na północ od miasta Goma oraz na terytorium Lubero, przez co wzrosła liczba osób wewnętrznie przesiedlonych i tak już sięgająca 6 mln;
- C. mając na uwadze, że od 20 października 2022 r. wysiedlono około 183 tys. osób, głównie kobiet i dzieci, co daje łącznie ponad 232 tys. cywilów we wschodniej części kraju; mając na uwadze, że 2,4 mln kongijskich dzieci poniżej piątego roku życia cierpi z powodu ogólnego ostrego niedożywienia; mając na uwadze, że wiele dzieci zostało odseparowanych od rodziców i opiekunów, ponieważ ludzie uciekają przed atakami rebeliantów; mając na uwadze, że według szacunków 7,5 mln osób potrzebuje obecnie pomocy i nie ma dostępu do wody ani do urządzeń sanitarnych;
- D. mając na uwadze, że wschodnie prowincje DRK Ituri i Kiwu od dwudziestu lat cierpią z powodu cyklicznie powracającego konfliktu charakteryzującego się masakrami ludności cywilnej i przemocą ze strony ugrupowań zbrojnych, a władzom rządowym nie udało się pociągnąć do odpowiedzialności grup pozostających poza kontrolą państwa za zbrodnie popełnione w przeszłości;
- E. mając na uwadze, że w październiku 2022 r. pojawiły się doniesienia, iż w niedawnym konflikcie z rebeliantami ugrupowania M23 kongijskie siły zbrojne i ich sojusznicy byli odpowiedzialni za masowe naruszenia praw człowieka; mając na uwadze, że donoszono również o poważnych nadużyciach, takich jak praca dzieci;
- F. mając na uwadze, że dziennikarze relacjonujący konflikt są nękani, grozi im się i ich aresztuje;
- G. mając na uwadze, że proces z Luandy wspierany przez Angolę ma na celu mediację między DRK a Rwandą w związku z konfliktem we wschodniej części DRK; mając na uwadze, że Wspólnota Wschodnioafrykańska (EAC), do której DRK należy od marca 2022 r., zainicjowała dwutorowy proces mający na celu położenie kresu niestabilności we wschodniej części Konga; proces ten obejmuje dyskusje polityczne z ugrupowaniami rebeliantów, które wyraziły chęć zaprzestania walk i rozbrojenia, w połączeniu z rozmieszczeniem wschodnioafrykańskich sił wojskowych;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie eskalacją przemocy oraz niepokojącą i pogarszającą się sytuacją humanitarną w DRK, spowodowaną w szczególności konfliktami zbrojnymi we wschodnich prowincjach; wyraża ubolewanie z powodu ofiar śmiertelnych i składa wyrazy współczucia ludności DRK; ubolewa, że według szacunków 27 mln Kongijczyków potrzebuje pomocy humanitarnej, a liczba osób wewnętrznie przesiedlonych w DRK rośnie, przy czym szacuje się, że do tej pory wysiedlono nawet sześć mln osób, w tym 515 tys. uchodźców;
  2. wzywa UE i innych partnerów międzynarodowych do udzielania temu regionowi pomocy humanitarnej; nalega, aby finansowana przez UE pomoc humanitarna była przeznaczona dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, takich jak osoby, które doświadczyły przemocy seksualnej, oraz na poprawę społecznych uwarunkowań zdrowia; wzywa UE do dalszego zwiększania finansowania rozwoju i pomocy humanitarnej dla DRK w okresie programowania 2021–2027; wzywa wszystkie strony do umożliwienia i ułatwienia dostępu podmiotom niosącym pomoc humanitarną do wszystkich potrzebujących oraz do umożliwienia wysiedleńcom dobrowolnego i bezpiecznego powrotu;
  3. zdecydowanie potępia trwającą brutalną agresję ze strony ugrupowań zbrojnych; wzywa ugrupowanie zbrojne M23 do wycofania się ze swoich stanowisk i rozbrojenia, a wszystkie ugrupowania zbrojne w regionie do ponownego przystąpienia do dialogu wewnątrzkongijskiego (proces z Nairobi) w ramach przygotowań do rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji społeczności; wzywa wszystkie podmioty państwowe w regionie do zaprzestania wszelkiej współpracy z ugrupowaniem M23 i innymi ugrupowaniami zbrojnymi w regionie; wzywa wszystkie zainteresowane rządy do zadbania o to, by żadne porozumienie polityczne nie zawierało amnestii dla osób odpowiedzialnych za poważne zbrodnie międzynarodowe oraz aby dowódcy ugrupowania M23, którzy popełnili nadużycia, nie mogli wstąpić do sił zbrojnych DRK;
  4. apeluje do Rwandy, aby nie wspierała rebeliantów z ugrupowania M23; wzywa UE i jej państwa członkowskie do nałożenia sankcji na sprawców naruszeń praw człowieka we wschodniej części DRK za pośrednictwem globalnego mechanizmu sankcji za naruszenia praw człowieka; wzywa do utrzymania i rozszerzenia sankcji wobec wysokich rangą dowódców ugrupowania M23, tak aby objąć nimi osoby, które niedawno uznano za odpowiedzialne za poważne nadużycia, a także wysokich rangą urzędników z całego regionu zamieszanych w nadużycia popełniane przez ugrupowanie zbrojne;

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

5. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu mnogości gróźb oraz naruszeń i nadużyć praw człowieka, jakich doświadczają kobiety i dziewczęta w konfliktach zbrojnych, oraz uznaje, że kobiety i dziewczęta są szczególnie zagrożone, ponieważ często są one obierane za cel i narażone na zwiększone ryzyko przemocy w sytuacjach konfliktowych i pokonfliktowych, co uniemożliwia im udział w procesach pokojowych; wzywa społeczność międzynarodową do przyspieszenia wysiłków na rzecz wyeliminowania plagi przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć w konfliktach zbrojnych we wschodniej części DRK, ochrony ofiar, położenia kresu bezkarności sprawców oraz zagwarantowania ofiarom dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zadośćuczynienia i środków zaskarżenia;
  6. wzywa społeczność międzynarodową do podjęcia konkretnych kroków w celu położenia kresu trwającej przemocy, zwłaszcza poprzez zachęcanie do promowania dialogu i pokojowych rozwiązań oraz poprzez wspieranie regionalnego procesu mediacji, czyli procesu z Luandy, zainicjowanego przez prezydenta Angolo João Lourenço; podkreśla, że wszystkie państwa będące członkami Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej, Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju i Międzynarodowej Konferencji w sprawie Regionu Wielkich Jezior muszą przestrzegać zasad uzgodnionych w ramach konklawe szefów państw Afryki Wschodniej i procesu mediacji z Luandy; zdecydowanie podkreśla potrzebę współpracy transgranicznej w regionie Wielkich Jezior Afrykańskich;
  7. wzywa do utworzenia formalnego mechanizmu weryfikacji w ramach szerzej zakrojonych wysiłków na rzecz reformy sektora bezpieczeństwa w celu sprawdzania kandydatów, których należy usunąć, oraz zadbania o to, by siły bezpieczeństwa działały w sposób zgodny z międzynarodowymi standardami praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym;
  8. wzywa Komisję i państwa członkowskie UE do dopilnowania, by planowana strategia UE dla Wielkich Jezior Afrykańskich odpowiednio odzwierciedlała liczne i poważne wyzwania w zakresie praw człowieka i pomocy humanitarnej zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym, w szczególności w DRK;
  9. wzywa kraje sąsiadujące z DRK do wzmożenia wysiłków na rzecz zwalczania przemytu minerałów z regionów ogarniętych konfliktami przez ich terytorium oraz nielegalnego handlu zasobami naturalnymi, który podsyca konflikt; podkreśla znaczenie dalszych wysiłków na rzecz odcięcia finansowania dla zbrojnych ugrupowań zaangażowanych w nielegalny handel zasobami naturalnymi, w tym złotem i produktami z dzikiej fauny i flory; wzywa Komisję do oceny skutków i skuteczności rozporządzenia (UE) 2017/821 w ramach przeglądu jego funkcjonowania;
  10. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, Unii Afrykańskiej, Radzie Ministrów AKP–UE, Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP–UE, sekretarzowi generalnemu Narodów Zjednoczonych oraz rządowi i parlamentowi Demokratycznej Republiki Konga, jak również innym państwom Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej.
-